

Tågen letter

Maleri: Harald Foss. 1895

ANMELDELSE / 24.11.15

Kazuo Ishiguros nyeste roman gør verden et par nuancer rigere

Elisabeth Skou Pedersen

Det er på mange måder naturligt, at Kazuo Ishiguros første roman i ti år prøver kræfter med fantasygenren. Den britisk-japanske forfatter har både skrevet kriminalplot i *Vi forældreløse* (2000) og leget med science fiction-genren i *Slip mig aldrig* (2005), så populærlitteraturen er ikke en fremmed inspiration for det succesrige forfatterskab, der måske er mest berømt for den tidlige roman *Resten af dagen* (1989).

I *Den begravede kæmpe* møder vi det aldrende ægtepar Axl og Beatrice, der i tiden efter Kong Arthurs død begiver sig ud på en vandring for at besøge deres søn. Som i ethvert eventyr støder de på en lang række overnaturlige udfordringer – det er en verden befolket af både glubske trolde, undervandsnisser og andet folkloristisk godtfolk. Men det er småting: den virkelige udfordring er den tåge af glemsel, der har lagt sig over landet. Axl og Beatrice glemmer alt fra små gøremål til deres fælles fortid, der kun dukker op i glimt. Faktisk kan de ikke engang huske den søn, de skal besøge. I bedste Hans og Grete-stil lægger Ishiguro små appetitvækkende brødkrummer af indsigt ud – som da parret får følge af en saksisk kriger, der insisterer på, at Axl minder ham om en, han har mødt (og glemt):

»(...) Wistan fortsatte blot med at se nøje på Axl, mens han vippede roligt frem og tilbage på hælene. 'Jeg tror, det må være én, jeg holdt af, frue. For da vi mødtes her til morgen, gav mit hjerte et hop af glæde. Og

så alligevel inden længe...’ Han fortsatte med at se på Axl uden at sige noget, og med et næsten drømmende udtryk i øjnene. Derpå blev hans ansigt mørkere, og krigeren rejste sig atter op og vendte sig bort.«

Det er suverænt romanens største plot-motor, at også læseren gradvis opdager den tvetydige sandhed, som handler mere om menneskeliv end magi. *Den begravede kæmpe* er en sand pageturner, ligesom størstedelen af Ishiguros romaner i øvrigt. Det fungerer – måske endda lidt for godt. Tågen genkender man fra resten af forfatterskabet, selvom det er første gang, den er bogstavelig: man kender den som glemslen, fortrængningen, fortielsen og løgnet. Sløret af uvidenhed gør Ishiguros karakterer ligeså forvirrede som læseren, der fanges i hans snare af næsten lidt for skarpe eksistentielle mysterier. Det er svært ikke at være ambivalent over for en forfatter, der så åbenlyst har fundet en formel og genbruger den gang på gang – især, når han så alligevel skriver romaner, som man ikke kan lægge fra sig.

Når Ishiguro ikke kan placeres på samme hylde som den genrelitteratur, han ellers trækker flittigt på, er det fordi hans velsmurte plotmaskine producerer nogle udsagn om det menneskelige følelsesliv, som både klinger rent og stikker dybt. Efterhånden som Axl og Beatrice bliver klogere, må de stille en række foruroligende og hjerteskrærende spørgsmål: Er glemslen nødvendig, for at vi kan tilgive? Og hvis kærlighed er størst: den, der elsker rent, eller den, der elsker på trods? At formelen er enkel, gør den måske blot bedre egnet til at fortælle om det smertefuldt komplekse – i hvert fald er der ingen tvivl om, at eventyreren klæder *Den begravede kæmpe*. Brødkrummeplot til trods – når Ishiguros tåge letter, er verden gerne et par nuancer rigere.

FAKTA

Kazuo Ishiguro, *Den begravede kæmpe*, Gyldendal